

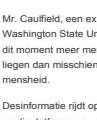
Ga niet in het konijnenhol

[Het hoofdverhaal verder lezen](#)

Kritisch denken, zoals ons geleerd wordt, helpt niet in de strijd tegen desinformatie.

Onze aandachtseconomie stelt oplichters, samenzweringstheoretici, trollen en slimme aandachtskapers in staat om van ons te profiteren en onze aandacht te stelen. Met dank aan...Leah Nash voor The New

York Times

Door [Charlie Warzel](#)

Mr. Warzel is een opinienschrijver.

Voor een academicus heeft Michael Caulfield een vreemd verzoek: Stop met overdenken wat je online ziet.

Mr. Caulfield, een expert op het gebied van digitale geletterdheid aan de Washington State University in Vancouver, weet maar al te goed dat er op dit moment meer mensen vechten voor de mogelijkheid om tegen je te liegen dan misschien wel op enig ander moment in de geschiedenis van de mensheid.

Desinformatie rijdt op de ingevette algoritmische rails van machtige sociale mediaplatforms en verspreidt zich met een snelheid en in hoeveelheden die het bijna onmogelijk maken om het te stoppen. Dat alleen al maakt informatieoorlog tot een oneerlijke strijd voor de gemiddelde internetgebruiker. Maar de heer Caulfield stelt dat het spel nog verder tegen ons is uitgespeeld. De manier waarop ons van jongs af aan wordt geleerd om informatie te evalueren en kritisch over informatie na te denken, is fundamenteel gebrekkig en niet afgestemd op de chaos van het huidige internet.

"Er wordt ons geleerd dat we, om onszelf te beschermen tegen slechte informatie, ons moeten verdiepen in de dingen die voor ons aanspoelen," zegt Mr.

vertelde Caulfield me onlangs. Hij suggereerde dat de dominante manier van mediageletterdheid (als kinderen al les krijgen) is dat "je onvolmaakte informatie krijgt en dan redeneert om dat op de een of andere manier op te lossen. Maar in werkelijkheid kan die strategie volledig averechts werken."

Met andere woorden: Weersta de lokroep van de konijnenholen gedeeltelijk door mediageletterdheid te herdefiniëren voor het helse internetlandschap waarin we leven.

Het is vaak contraproductief om direct in te gaan op inhoud van een onbekende bron en mensen kunnen op een dwaalspoor worden gebracht door valse informatie. [Onder invloed van het onderzoek](#), van Sam Wineburg, een professor aan Stanford, en Sarah McGrew, een assistent-professor aan de Universiteit van Maryland, stelde de heer Caulfield dat de beste manier om meer te weten te komen over een informatiebron [is om de bron te verlaten en elders te kijken](#), een concept dat [lateraal lezen](#) wordt genoemd.

Stel je bijvoorbeeld voor dat je Stormfront bezoekt, een white supremacist message board, om te proberen racistische beweringen te begrijpen om ze vervolgens te ontkrachten. "Zelfs als je de afschuwelijke retoriek doorziet, heb je die plek uiteindelijk toch een paar minuten van je tijd gegeven," zei de heer Caulfield. "Zelfs met goede bedoelingen loop je het risico dat je iets verkeerd begrijpt, omdat Stormfront-gebruikers veel beter zijn in propaganda dan jij. Je wordt niet minder racistisch als je Stormfront kritisch leest, maar je wordt misschien overladen met informatie en overweldigd."

Volgens Mr. Caulfield is onze huidige informatiecrisis een aandachtscrisis.

"Het doel van desinformatie is om aandacht te trekken, en kritisch denken is diepe aandacht," [schreef hij in 2018](#). Mensen leren kritisch te denken door zich op iets te richten en er diep over na te denken - om de logica van de informatie en de inconsistenties te volgen.

Die natuurlijke menselijke denkwijze is een risico in een aandachtseconomie. Het stelt oplichters, samenzweringstheoretici, trollen en slimme aandachtskapers in staat om van ons te profiteren en onze aandacht te stelen. "Telkens als je je aandacht geeft aan een slechte speler, sta je hem toe om je aandacht af te leiden van een betere behandeling van een probleem en geef je hem de kans om je perspectief te vervormen," schreef de heer Caulfield.

Michael CaulfieldCredit...Leah Nash voor The New York Times

Een manier om deze dynamiek te bestrijden is de manier waarop we mediageletterdheid onderwijzen te veranderen: internetgebruikers moeten leren dat onze aandacht een schaars goed is dat verstandig moet worden besteed.

In 2016 ontmoette de heer Caulfield de heer Wineburg, die voorstelde om het proces te modelleren naar de manier waarop professionele feitencheckers informatie beoordelen. De heer Caulfield verfijnde de praktijk in vier eenvoudige principes:

1. Stoppen.
2. Onderzoek de bron.
3. Zoek een betere dekking.
4. Traceer beweringen, citaten en media naar de oorspronkelijke context.

Ook bekend als SIFT.

De heer Caulfield leidde me door het proces aan de hand van een Instagram-post van Robert F. Kennedy Jr., een prominente antivaccinactivist, die ten onrechte beweerde dat er een verband was tussen het humaan papillomavirusvaccin en kanker. "Als dit geen bewering is waar ik een grondige kennis van heb, dan wil ik even stoppen en, voordat ik verder ga, eerst de bron onderzoeken," zei de heer Caulfield. Hij kopieerde de naam van Mr. Kennedy in de Instagram-post en knalde het in Google. "Kijk eens hoe snel dit gaat," zei hij terwijl hij de seconden hardop telde. In 15 seconden navigeerde hij naar Wikipedia en scrolde door het inleidende gedeelte van de pagina, waarbij hij met zijn cursor de laatste zin markeerde, waarin stond dat de heer Kennedy een anti-vaccin activist en een samenzweringstheoreticus is.

"Is Robert F. Kennedy Jr. de beste, onbevooroordeelde bron van informatie over een vaccin? Ik zou zeggen van niet. En dat is goed genoeg om te weten dat we waarschijnlijk gewoon verder moeten gaan," zei hij.

Hij ging dieper in op de methode om een betere dekking te vinden door de belangrijkste bewering in de post van Kennedy te kopiëren en die in een Google-zoekopdracht te plakken. De eerste twee resultaten kwamen van de fact-check website van Agence France-Presse en de National Institutes of Health. Zijn snelle zoekopdrachten lieten een patroon zien: De beweringen van de heer Kennedy vielen buiten de consensus - een teken dat ze door iets anders dan wetenschap werden gemotiveerd.

De SIFT-methode en de bijbehorende onderwijseenheid (ongeveer zes uur les) is overgenomen door [tientallen universiteiten](#) in het hele land en op een aantal Canadese middelbare scholen. Wat potentieel revolutionair is aan SIFT is dat het zich richt op het maken van snelle beoordelingen. Een SIFT feitencheck kan en zou slechts 30, 60, 90 seconden moeten duren om een stuk inhoud te evalueren.

De vier stappen zijn gebaseerd op de vooronderstelling dat je vaak een betere beslissing neemt met minder informatie dan met meer. Als je 15 minuten besteedt aan het achterhalen van een enkel feit om een tweet of een nieuwsbericht te ontcijferen dat afkomstig is van een bron die je nog nooit eerder hebt gezien, raak je vaak nog meer in de war dan voorheen. "De vraag die we willen dat leerlingen zich stellen is: Is dit een goede bron voor dit doel, of kan ik relatief snel iets beters vinden?" zei meneer Caulfield. "Ik heb in de klas gezien dat een leerling binnen drie minuten een geweldig antwoord vindt, maar dan doorgaat en uiteindelijk wordt overgehaald door slechte informatie."

SIFT heeft zijn beperkingen. Het is ontworpen voor toevallige nieuwsconsumenten, niet voor experts of mensen die diepgaand onderzoek proberen te doen. Een verslaggever die aan een onderzoeksverhaal werkt of complexe informatie probeert te synthetiseren, zal diep moeten gaan. Maar voor iemand die gewoon een basisfeit probeert te achterhalen, is het handig om niet vast te lopen. "We zijn getraind om te denken dat Googelen of het controleren van één bron die we vertrouwen bijna hetzelfde is als valsspelen," zei hij. "Maar als mensen op Google zoeken, staan de beste resultaten misschien niet altijd bovenaan, maar de goede informatie staat meestal wel bovenaan. Vaak zie je een patroon in de links van een consensus die is gevormd. Maar dieper in het proces wordt het vaak vreemder. Het is belangrijk om te weten wanneer je moet stoppen."

Christina Ladam, assistent-professor politicologie aan de Universiteit van Nevada in Reno, heeft de schade met eigen ogen gezien. Toen ze in 2015 als promovenda les gaf in een inleidende klas, merkte ze dat haar studenten moeite hadden met het doorlichten van bronnen en het onderscheiden van geloofwaardig nieuws van onbetrouwbare informatie. Tijdens een onderzoeksopdracht over de presidentsverkiezingen van 2016 haalden meerdere studenten een ontkrachtte bewering aan van een satirische website die beweerde dat Ben Carson, een kandidaat dat jaar, was goedgekeurd door de Ku Klux Klan. "Sommige van deze studenten hadden nog nooit iemand gehad die met hen sprak over het controleren van bronnen of het zoeken naar nepnieuws," vertelde ze me. "Het was gewoon kritiekloos accepteren als het klopte met het verhaal in hun hoofd of complete afwijzing als dat niet zo was."

Christina LadamCredit...Max Whittaker voor The New York Times

Mevrouw Ladam begon een op SIFT gebaseerd onderdeel over mediageletterdheid te geven in haar lessen politicologie vanwege de praktische toepassing van de methode. De unit is kort, slechts twee weken lang. Haar leerlingen pikten snelle trucjes op, zoals hoe je met de muis over een Twitter-handle kunt gaan en zien of het account er legitiem uitziet of dat het een parodie-account of een imitatie is. Ze leerden omgekeerd zoeken naar afbeeldingen met Google om te controleren of een foto was vervalst of dat soortgelijke foto's waren gepubliceerd door betrouwbare nieuwszenders. Leerlingen leerden om beweringen in Facebook- of Instagram-posts te identificeren en met een paar zoekopdrachten te beslissen - zelfs als ze niet zeker zijn van de waarheidsgetrouwheid - of het account een betrouwbare gids lijkt of dat ze elders moeten kijken.

Het doel is niet om politieke oordelen te vellen of om studenten een bepaald standpunt uit het hoofd te praten, maar om ze de context van een informatiebron te laten begrijpen en beslissingen te laten nemen over de geloofwaardigheid ervan. De cursus is ook niet kostbaar over al te academische bronnen.

"De studenten zijn in de war als ik ze vertel dat ze iets moeten proberen op te sporen met een snelle Wikipedia-zoekopdracht, omdat ze te horen hebben gekregen dat ze dat niet moeten doen," zei ze. "Niet voor onderzoeksverslagen, maar als je probeert uit te zoeken of een site legitiem is of als iemand een geschiedenis heeft als samenzweringstheoreticus en je laat ze zien hoe ze de citatie van de pagina kunnen volgen, dan is het snel en effectief, wat betekent dat het eerder gebruikt zal worden."

Als journalist die een beetje een snob kan zijn als het gaat om onderzoeksmethoden, maakt het me angstig om dit advies te typen. Gebruik Wikipedia voor snelle hulp! Besteed minder tijd aan het martelen van jezelf met complexe primaire bronnen! _ _ Een deel van mijn hersenen hoort dit en maakt zich reflexmatig zorgen dat deze methoden misbruikt kunnen worden door samenzweringstheoretici. Maar als ik luister naar Ms. Ladam en Mr.

Caulfield beschrijft de dynamiek van desinformatie, het lijkt erop dat snobs zoals ik het bij het verkeerde eind hebben.

Denk aan YouTube samenzweringstheoretici of veel QAnon of anti-vaccin influencers. Hun tactiek, zoals de heer Caulfield opmerkte, is om kijkers te vleien terwijl ze worden overladen met drie uur durende video's doorspekt met ontkrachtte beweringen en pseudowetenschap, maar ook met legitieme informatie. "Het internet biedt deze illusie van verklarende diepte," zei hij. "Tot 20 seconden geleden had je nog nooit nagedacht over bijvoorbeeld ras en IQ, maar nu behandelt iemand je plotseling als een expert. Het vleit je intellect en dus ga je ermee aan de slag, maar je maakt niet echt een kans."

Wat hij beschreef is een soort informatieve overmoed die we hebben en die moeilijk te bestrijden is. Maar wat SIFT en de lessen van de heer Caulfield lijken te doen is hun leerlingen op een andere manier vleien: door ons eraan te herinneren dat onze aandacht kostbaar is.

Het doel van SIFT is niet om de scheidsrechter van de waarheid te zijn, maar om een reflex aan te leren die vraagt of iets je tijd en aandacht waard is en om je af te wenden als dat niet zo is. Omdat de methode minder geïnteresseerd is in politieke oordelen, merkten de heer Caulfield en mevrouw Ladam op, zullen studenten uit het hele politieke spectrum de methode eerder omarmen. Aan het einde van de twee weken durende cursus, zei mevrouw Ladam, zijn studenten beter in het vinden van primaire bronnen voor onderzoeksverslagen. In discussies vallen ze minder snel terug op gemotiveerde redeneringen. Studenten zijn minder defensief wanneer ze geconfronteerd worden met informatie waar ze het niet mee eens zijn. Zelfs als hun mening over een bredere kwestie niet verandert, is er een venster geopend dat een gesprek mogelijk maakt.

Misschien wel het meest veelbelovend is dat ze haar studenten de methoden heeft zien delen met familieleden die dubieuze nieuwsberichten online zetten. "Het klinkt zo simpel, maar ik denk dat mensen leren hoe ze hun nieuwsbron kunnen controleren met zelfs een snelle Wikipedia, diepgaande effecten kan hebben," zei ze.

SIFT is geen tegengif voor desinformatie. Slechte mediageletterdheid is slechts één onderdeel van een breder probleem dat meer schuldige actoren zoals politici, platformen en samenzweringspeddelaars omvat. Als machtige, invloedrijke mensen die enorme hoeveelheden aandacht kunnen afdwingen die macht gebruiken om de werkelijkheid te verdraaien en platformen niet ingrijpen, dan kan geen enkel geheugensteuntje hen tegenhouden. Maar SIFT kan een beetje wrijving in het systeem brengen. Het belangrijkste is dat het ons aanspoort om de aandacht die we besparen met SIFT te gebruiken voor zaken die belangrijk voor ons zijn.

"Op dit moment nemen we de schaarsste, meest waardevolle bron die we hebben - onze aandacht - en die gebruiken we om te proberen het vreselijk kapotte informatie-ecosysteem te repareren," zei de heer Caulfield. "We gooien goed geld naar kwaad geld."

Onze aandacht is niet gratis en toch geven we het weg met elke blik op een scherm. Maar dat hoeft niet zo te zijn. In feite is de economie in ons voordeel. De vraag naar onze aandacht is ongekend hoog en wij hebben het aanbod onder controle. Het wordt tijd dat we onze prijs verhogen.

The Times zet zich in voor het publiceren van [_een diversiteit aan ingezonden brieven_](#). We horen graag wat je van dit of een ander artikel vindt. Hier zijn wat [_tips_](#). En hier is onze email: letters@nytimes.com.

Volg *The New York Times Opinion* op [_Facebook_](#), [_Twitter \(@NYTopinion\)_](#) en [_Instagram_](#).

Er is een correctie aangebracht op

18 februari 2021

In een eerdere versie van dit artikel is een citaat over het bepalen van de betrouwbaarheid van een nieuwsbron verkeerd weergegeven. Het was Michael Caulfield - niet Robert F. Kennedy Jr. - die zei: "De vraag die we studenten willen stellen is: Is dit een goede bron voor dit doel, of kan ik relatief snel iets beters vinden?".

Hoe we omgaan met correcties

[Charlie Warzel](#) is opinieschrijver bij de New York Times en houdt zich bezig met technologie, media, politiek en online extremisme. Hij verwelkomt uw tips en feedback: charlie.warzel@nytimes.com | [@cwarzel](#)

[Het hoofdverhaal verder lezen](#)